N°. 273. **DE GRONDWET.** 1854.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijken en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegelregt daaronder begrepen.

DINGSDAG 11 APRIL.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten **M. Schooneveld en Zoon**, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven **franco** aan het Bureau **De Grondwet**. Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . » 5.50.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indië:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 70, Ned. Cour.

Onze Neutraliteit.

Het is onder dit opschrift, dat het *Tielsch Weekblad* eene acte van beschuldiging tegen ons heeft opgemaakt, waarvan de hartstogtelijkheid en felle toon tot ver over de grenzen van het belagchelijke gaan; en ware de heer VAN DAM VAN ISSELT niet de schutspatroon van het in »tegenovergestelde rigting» gonzend *wespen*-bladje, wij zouden ons van de, trouwens niet moeijelijke, taak ontslagen achten, om er eenig antwoord op te geven. Nu evenwel zijn wij het verpligt; want de heer VAN DAM — de voormalige kampioen in de eerste rij voor de constitutionnele vrijheden — die, in 1854, bij het schetsen van de levensbaan van Koning WILLEM II zelfs de geheele grondwetsherziening met stilzwijgen is voorbijgegaan, — drapeert zich toch nog gaarne *schijnbaar* in de plooijen van den, reeds lang door hem afgelegden mantel van volkstribuun, ofschoon hij, sedert April 1853, met stalen ijver tot de reactie schijnt mede te werken. Er zijn zoo velen, die, gelijk de heer VAN DAM, omdat zij vroeger iets vóór het volk gedaan hebben, meenen thans alles te mogen doen, steeds onder protest van het vroeger tot stand gebragte; alsof het wegnemen met de eene hand, wat de andere heeft gegeven, niet veel afkeurenswaardiger ware, dan in het geheel niet geven. Het is uit dit oogpunt — niet om ons tegen een dwazen, hoogstens reactionnairen zin ademenden aanval te verdedigen — dat wij het artikel van het *Tielsche Weekblad* beantwoorden: een artikel, dat in toon en in strekking, in stijl en in overdrevenheid, in gemis aan betoog en in overvloed aan bombast, regel voor regel bewijst, door niemand anders dan door den heer VAN DAM zelven te zijn geschreven. *Le style c'est l'homme;* en nu wenschen wij aan te toonen, hoe, onder de fraaist klinkende woorden, de schrijver al de voordeelen van den parlementairen en constitutionnelen regeringsvorm wenscht te onderdrukken; en hoe aan de kanker van Nederland *»het stelsel van onderlinge bewondering»*, nu ook de heer VAN DAM is lijdende bevonden.

Na eene treffende hulde aan de weldaden, die eene »oppositie» bewijst in een constitutionnelen staat — voorzeker een compliment aan zich zelven, met herinnering aan den *wespen*-tijd — wordt door den heer VAN DAM het gevaarlijke geschetst van eene oppositie, die maar één doel heeft: »eigen voordeel en eigene grootheid»; die »hare aanvallen *tegen het ministerie rigt!!»* en.... »den zege zoekt te behalen, *ten koste van het welzijn des Vaderlands.»* Deze definitie van den aard eener gevaarlijke oppositie wordt nu besloten door den volgenden roffel van den bekenden Turkschen trom van den heer VAN DAM: »Schande over hem of hen, »die bij hunne pogingen, om hunnen verloren invloed »te herwinnen, *de dierbaarste belangen der Natie ten offer brengen*, om, zoo mogelijk, weder de teugels van »het bewind in handen te krijgen. Bij zoodanige handel»wijze maken *afschuw* en *verontwaardiging* zich meester »van ons gemoed, en wij vinden onze krachtige (lees: »kruijers-) taal te zwak, om een gedrag te brandmer»ken, dat grenst aan *hoogverraad.»* In het eerste oogenblik meenden wij, dat de heer VAN DAM, voor de twintigste maal in zijn leven, het bladje had omgekeerd: en dat hij, in deze Turksche-trom-roffel, het doel en de middelen der leiders van de April-beweging met de hem eigene overdrevenheid had willen rondtrommelen; maar wij merkten spoedig, dat het niet-zien van den balk in eigen oog mede tot zijne verdiensten behoort. Het is *de Grondwet*, waarde lezers! die door den heer VAN DAM bedoeld werd: *»aan zoodanige schaamtelooze »verzaking van eergevoel en van vaderlandsliefde»* heeft *de Grondwet* zich schuldig gemaakt!! Leest, wij bidden u, de *Grondwet* van 1 April: »Nog iets over onze »neutraliteit».... eens aandachtig na, en rijmt er dan meê de uitspraak van den heer VAN DAM: »Dat hoofdartikel »levert ons een bedroevend bewijs, *hoe diep de mensch »kan vallen*, die zijne pen heeft verkocht aan eene »anti-nationale partij.»

Gelukkig deelt het *Tielsche Weekblad* onmiddellijk mede, waarin onze handelingen grenzende aan »hoogverraad» heeft bestaan.... en onze lezers mogen oordeelen.

Onze eerste misdaad is geweest, dat wij *»gesproken»* hebben over de discussiën, die in de Tweede Kamer gevoerd zijn bij de verhooging van het budget van Oorlog. Wij lezen in het *Tielsche Weekblad* het onbegrijpelijke vonnis: *»Wat in de Kamer was gesproken, »had in de Kamer moeten* BLIJVEN!» Hoe? sedert wanneer begrijpt de heer VAN DAM den parlementairen regeringsvorm in dien zin, dat men niet *spreken* mag over hetgeen in eene *openbare zitting* der Tweede Kamer geschied is? Sedert wanneer predikt de heer VAN DAM een stelsel, dat ons leiden zou tot het stelsel, thans in Frankrijk gehuldigd, waar ieder uit de tribune wordt gezet, die het waagt op te teekenen wat gesproken wordt? Sedert wanneer wenscht de heer VAN DAM, dat de drukpers geen contrôle meer houde over de daden en woorden van Regering en Vertegenwoordiging? Sedert wanneer wil de heer VAN DAM het Nederlandsche Volk, op nieuw geblinddoekt, doen rondvoeren aan de hand der willekeur en der reactie? Waarlijk, met het oog op de antecedenten van den heer VAN DAM, zou het dienstig zijn, dat deze Heer eens de serie *zijner* vlugschriften en couranten-artikels doorbladerde, om zich te herinneren wat *hij* steeds als de duurste pligten der oppositie heeft beschouwd; en om dán te vragen, op wien eigenlijk toepasselijk zou zijn: *»het ten offer brengen van de dierbaarste belangen der Natie»?*

»Wat in de Kamer was gesproken, had in de Kamer *moeten* blijven.» Maar is het *Tielsche Weekblad* beoordeelaar van hetgeen geheim moet blijven, of is het de Regering, de Kamer? Er is geen *comité* gehouden; de discussie was publiek; zij werd daardoor publiek eigendom; ieder heeft het regt zijn oordeel daarover uit te spreken; de drukpers is *verpligt* dat te doen. Wanneer het eene handeling is grenzende aan »hoogverraad», wanneer men spreekt over hetgeen openbaar in de Kamer is voorgevallen, dan moeten de Kamer en de Regering óf niet weten wat in het belang des Rijks had behooren geheim te blijven; óf beiden of een van beiden moeten gedaan hebben, wat het licht niet zien mogt. Wij kunnen uit de onzinnige beschuldiging geene andere conclusie trekken.

Onze tweede misdaad is het *gebruik*, dat wij gemaakt hebben van het »verhandelde in de Staten-Generaal». Wij hebben *»den onwil van de Westersche mogendheden »tegen de Ministers*, EN DUS TEGEN HET VADERLAND, *»willen opwekken»*!! Waardoor? Het *Tielsche Weekblad* zegt het ronduit. Doordien wij hebben aangetoond, dat de Ministers verklaringen hadden afgelegd, die met elkander in strijd waren; doordien wij constateerden, dat de heer VAN HALL had gesproken van »gestrenge onzijdigheid», en de heer FORSTNER VAN DAMBENOY van »gewapende neutraliteit»!! Wij gelooven, dat de Westersche mogendheden ook zonder *»de Grondwet»*, indien zij er waarde aan hechtten, zouden vernomen hebben, wat de Ministers en de Staten-Generaal hebben gesproken; maar men moet zoo overdreven zijn als de heer VAN DAM, om te gelooven, dat het *Vaderland*, op *die* wijze, schade zou lijden door eene soortgelijke onhandigheid van een Minister. De Westersche mogendheden zouden, indien zij er al over nadachten, wel tot geene andere conclusie komen dan wij: namelijk, dat onze Minister van Buitenlandsche Zaken van de geheele Oostersche quaestie niet het geringste schijnt te begrijpen; en dat de Natie niet gerust *kan* zijn, wier diplomatieke belangen, in zoo gewigtige tijden als de tegenwoordige, zijn toevertrouwd aan een man, die zich nog veel ondiplomatieker, nog veel onvoorzigtiger [illegible] uitgelaten, dan hetgeen het *Tielsche Weekblad* [illegible] te releveren.

Hetgeen wij geconstateerd hebben, was reeds [illegible] gelezen in alle dagbladen van het land [illegible] terug in het *Bijblad*, de *Indépendance Belge* [illegible] van gesproken [illegible] de woorden [illegible] *zelven* geministers, die wij letterlijk naar het [illegible] plaatste in het *Bijblad* hebben teruggegeven, »hoogst nadeelige gevolgen kunnen hebben voor Nederland», dan vragen wij aan het *Tielsche Weekblad*, of Ministers, die op zoodanige wijze ten aanhoore van Europa spreken, berekend zijn voor hunne taak? En *wie* het dan zijn, die de »dierbaarste belangen der Natie ten offer brengen»: zij, die *zwijgen*, of zij die, terwijl het nog tijd is, *waarschuwen?* Want dat de Westersche mogendheden onwil zouden opvatten tegen het *Vaderland;* omdat de *Grondwet* heeft aangetoond, dat de gebeurtenissen *boven* de bekwaamheid staan van onze Ministers, is eene eer, die aan onzen invloed en aan het gezag van *onze* uitspraak op de kabinetten van Europa wordt toegekend, welke wij niet zoo dwaas zijn aan te nemen. Boven de Ministers staat het *Vaderland;* en juist daarom, uit liefde voor ons vaderland, dat wij beminnen als ons zelven, dat wij met goed en bloed verdedigen zullen als het noodig is, moeten wij waarschuwen en zullen wij blijven waarschuwen, zoo dikwerf het ons zal toeschijnen, dat het Vaderland niet goed gediend wordt door de Ministers. De onwil tegen het Vaderland van de zijde der Westersche mogendheden kan niet opgewekt worden door een hoofdartikel van *de Grondwet;* als zóó iets, 't geen God verhoede, plaats grijpt, het zal de schuld zijn van hen, die aan de Regering zijn, en naar onze overtuiging, ver beneden hunne taak blijven.

Men herinnere zich het onvergetelijke antwoord, dat Keizer NAPOLEON in 1813 gaf aan het wetgevende ligchaam, dat na een slaafsch bestaan en na jaren achtereen op alles *ja en amen gezegd te hebben, toen het te laat was*, begon te waarschuwen en oppositie te maken. Met eene regtmatige verontwaardiging riep de Keizer toen uit: *»Il fallait me dire cela il y a quatre ans.»* Wij voor ons houden deze woorden, die geene regering, geene Vertegenwoordiging, vergeten mogen, steeds voor oogen; de heer VAN DAM heeft ze zelven in vroegeren tijd dikwerf behartigd. Meer dan ooit hebben wij het thans van onzen pligt geacht te waarschuwen; en wij kunnen geene vaderlandsliefde zien in *blind vertrouwen*, in *goed geloof*, *op wie* en *in welk stelsel ook* (wij zeggen dit in den uitgestrektsten zin) aan het Bestuur staat of komen mogt van het Vaderland. Ook vóór 1848 waren laster en verguizing het deel van die mannen, die zonder finantiële en staatkundige hervorming, den ondergang des Vaderlands voorspelden; zij werden ook van »hoogverraad» beschuldigd; elke waarschuwing was »eigenbelang»; elke raad was een »judasraad»; en evenwel heeft de uitkomst bewezen, dat *zij alleen* behoorden tot de ware vrienden des vaderlands. Minder dan iemand mag de heer VAN DAM dit vergeten; en meer dan iemand weet *hij*, hoe ligt eene onbaatzuchtige, alleen voor het heil des vaderlands werkzame oppositie van laakbare bedoelingen beticht wordt. En nu zullen *wij* — wanneer de heer VAN DAM niet pertinent ontkennen mogt, dat *hij* de schrijver is in het *Tielsche Weekblad* — het oordeel niet opmaken, dat het gevolg moet zijn van eene vergelijking tusschen den heer VAN DAM van 1853 en den heer VAN DAM van vóór 1848. De epidemie van »dubbele personaliteit» heeft ook hem getroffen; de geschiedenis zal hem beoordeelen.

Maar — en dit ten slotte — wij [illegible] protesteren tegen de manie, met welke [illegible] steeds behebt is geweest, de [illegible] zijnen, *liefde tot het vaderland* [illegible] de in pacht te [illegible] waar het de laaghartige [illegible] teekenen mag op defensie [illegible] beschuldiging, gegrond [illegible] *buitengewone omstandigheden* het [illegible] millioenen voor oorlog *niet dra*[illegible] ware zij geen bombast. Vader[illegible] niet in het wegwerpen van 's lands geld; [illegible] veeleer in het welbesteden van de zuur [illegible] penningen, of in het bijeensparen van al het onontbeerlijke, om des te meer kracht te kunnen ontwikkelen, wanneer het uur der noodzakelijkheid eindelijk slaat! Niemand, geene partij, heeft de vaderlands-

liefde uitsluitend in pacht. Wij schrijven de handelingen der »tegenovergestelde rigting« toe aan verkeerd inzigt, niet aan gebrek aan liefde tot den geboortegrond; en den naam van eerlijk en regtschapen is hij onwaardig, die de constitutionnele partij een gevoel ontzegt, waarvan de werking uitblinkt in al hare opofferingen, en dat in elk Nederlandsch hart warm klopt, van welke politieke kleur, of van welke geloofsbelijdenis men ook zij. Liefde tot het vaderland sluit *beoordeeling* en *waarschuwing* niet uit: beiden staan bij haar op den voorgrond als de trouwe wachters van het palladium onzer vrijheid en onafhankelijkheid.

Geen woord hebben wij over voor personaliteiten, Wij verdedigen en bestrijden zaken, geene personen. Alleen dit. De redactie van *de Grondwet* is homogeen; zij neemt voor *hare* rekening, wat zij niet onder de »Ingezonden Stukken« publiceert.

Nederlanderachtigheden.

In *de Nederlander* van 3 April lazen wij:

»*De Tijd* vermeldt, op de meest hatelijke wijze, dat de heer Groen (hetgeen ook vele andere leden gedaan hebben) herinnerd heeft aan het gevoelen van den Minister van Oorlog in 1852, omtrent de genoegzaamheid van ƒ 10,4000,000.«

»*De Tijd* verzwijgt, dat dezelfde spreker, welligt meer dan iemand, berust heeft in de inlichtingen van den Minister omtrent hetgeen in zijne houding raadselachtig scheen.«

Wij zijn niet vreemd aan het denkbeeld, dat er nog altijd eene bijzondere betrekking bestaat tusschen den Minister van Oorlog en de anti-revolutionnaire partij, als wij letten op den gemeenschappelijken band: de Kiesvereeniging *Nederland en Oranje*.

Maar welke waarde is dan ook te hechten aan de herinneringen van in 1852 geuite gevoelens? En is het wonder, dat *meer dan iemand* de heer GROEN, wiens houding niet zeldzaam raadselachtig schijnt, in de gegevene inlichtingen *kon* berusten?

De oppositie der anti-revolutionnaire partij betreft *altijd* personen. Wat kan ons verhinderen, om in den strijd, die gestreden werd, een bloot spiegelgevecht te zien? De houding omtrent het amendement van den heer THORBECKE, waarop men niet bedacht scheen, versterkt ons in die meening; want een welwillend woord van den heer VAN HALL bleek noodig te zijn, om de tegenovergestelde rigting in het spoor te houden. *Condescendance* ten behoeve der constitutionnele partij te betoonen is, in het oog der anti-revolutionnaire partij, eene misdaad, waarop door haar voor het Ministerie de *poena morti proxima* is gesteld.

Teregt mogt *de Tijd* dat feit vermelden; maar de heer GROEN wordt ongaarne in de maar gezien.

Wij hadden aanmerking gemaakt op het achterblijven der redevoeringen van den Minister van Koloniën in het *Bijblad*.

De Nederlander zegt, in n°. 1161, dat wij den Minister zeer hard vallen.

Wij gelooven daartoe allezins in ons regt te zijn; ook na de herlezing van hetgeen de vorige Minister van Binnenlandsche Zaken ter verontschuldiging van veel langer verzuim heeft gezegd.

Ook den vorigen Minister van Binnenlandsche Zaken zouden wij, wegens het achterwege blijven van zijne redevoeringen zijn »hard gevallen«; maar onze opmerking ten aanzien van den Minister van Koloniën slog hoofdzakelijk op *de moeijelijkheid*, om aan zijne redevoeringen *eenige houding* te geven.

De heer THORBECKE was zeer naauwgezet op eene onverminkte plaatsing zijner redevoeringen en men weet, dat men zich thans te dien aanzien eene vrijheid veroorlooft, die tot navolging uitlokt.

Het *vorige* Ministerie had gebreken, ontegenzeggelijk groote gebreken.... zoo men slechts de jaargangen van *de Nederlander* naslaat; — het *tegenwoordige* Ministerie is in eene tegenovergestelde rigting en die rigting is het, welke door *de Nederlander* wordt ondersteund. Daarom heeft dat Ministerie *geene* gebreken, — daarom kan het *geen* kwaad doen. Zoo het gebreken had: *de Nederlander* moest er van zwijgen, omdat zij die rigting ondersteunt.

Is het nu onregtvaardig wanneer van onze zijde juist te meer aangedrongen wordt op de plaatsing der ministeriële redevoeringen?

Wij wachten zulks van *de Nederlander* niet, omdat zij gewoon is met tweeërlei maat te meten; — maar dat men ten minste zich wachte, ons te beschuldigen van »hardvallen« als men vroeger aan hetzelfde euvel mank ging.

Een bewijs, hoedanig de hoofden der anti-revolutionnaire partij gewoon zijn, op de eenvoudigen te werken, vonden wij in de *politieke beschouwingen* uit het Tijdschrift *de Vereeniging* van April 1854:

»Zij, die aan de Gereformeerde Kerk in geest en waarheid gehecht zijn, zullen wel verzekerd zijn, dat de gereformeerde anti-revolutionnairen, juist waar zij onvoorwaardelijke onderge-schiktheid aan Gods woord verlangen, tevens warme verdedigers hunner kerk zijn; maar dit bedoelen zij dat, waar de kerk niet meer heerschende is, de groote en eeuwige waarheden, die de ware Christelijke kerk ten allen tijde beleden heeft, in eenen Christelijken Staat den grondslag der politiek en der maatschappij moeten uitmaken.«

»Wij doen dit herhaaldelijk opmerken, daar men de anti-revolutionairen in een verkeerd daglicht stelt, en omdat de groote reden van den haat, waaraan zij staan blootgesteld, juist gelegen is in hun rusten op Gods Woord. *De strijd, dien men tegen hen voert, is daarom niet anders dan een strijd tegen Gods Woord.* Vandaar dezelfde beschuldigingen tegen de anti-revolutionairen nu, als tegen de Christenen van oudsher; van de vroegste tijden af tot nu toe, heet men ze altijd oproermakers, beroerders, rustverstoorders en wat niet meer? Indien wij al de kwaadaardige beschuldigingen, in dagbladen en vlugschriften wilden uitschrijven: wij zouden bladzijden kunnen vullen. — Naar mate die anti-revolutionnaire beginselen of liever die waarheden meer en meer ingang vinden, wordt de tegenstand heviger, en zal men hoe lang zoo meer trachten, die lieden te weeren. Het kan best gelukken; want de anti-revolutionnair is een vurig man op zijn post, maar rukt met de grootst mogelijke kalmte weder in. Waarom? Omdat hij niet zijne zaak, maar die zijns meesters verdedigt, omdat hij niet zich zelven, maar zijn Heer bedoelt.«

Niets is gemakkelijker om aanhang te winnen, dan het medelijden op te wekken door zich als een martelaar voor godsdienstwaarheid te doen beschouwen. Is het wonder, dat menigeen, te goeder trouw, door zulke redeneringen, op eene gemoedelijke wijze aangedrongen, het Ministerie Thorbecke en de constitutionnele partij aan landverraad en Godsverzaking schuldig achtte en *ad Dei gloriam*, was het noodig, met eigen-rechting niet dralen zou? Is de *politieke beschouwer*, die daartoe aanleiding geeft, waardig aan de volksvertegenwoordiging verbonden te zijn?

Buitenland.

FRANKRIJK.

De *Moniteur* behelst een rapport, dat door den minister van binnenl. zaken aan den Keizer is aangeboden, waarbij aan Z. M. wordt onderworpen het algemeen reglement, door eene bijzondere commissie vastgesteld, voor de wereldtentoonstelling, die in het aanst. jaar te Parijs zal worden gehouden. De tentoonstelling zal niet uitgesteld worden en stellig in 1855 plaats hebben. Het verslag van den minister wordt door een keizerlijk bevelschrift gevolgd, waarbij het bedoelde reglement wordt goedgekeurd.

— Prins Napoleon is den 9 April uit Parijs vertrokken.

BELGIE.

De Koning heeft, bij besluit van 6 dezer, den heer A. Oppenheim, op zijn verzoek, eervol ontslagen als consul van Belgie te Amsterdam, en in zijne plaats als zoodanig benoemd, den heer H. J. Königswater.

PRUISSEN.

De telegraaf meldt het volgende:

BERLIJN, Zondag 9 April. De Tweede Kamer heeft het ontwerp tot het sluiten der leening van 30 millioen thalers ongewijzigd aangenomen. Alle amendementen, die ten doel hadden de leening te wijzigen of de strekking van den maatregel duidelijk aan te wijzen, werden verworpen.

DENEMARKEN.

Met den telegraaf is het volgende berigt overgebragt:

KOPENHAGEN, Vrijdag 7 Maart. Heden morgen heeft de admiraal Napier den koning een bezoek gebragt op het kasteel van Frederiksburg. — Ten gevolge van het door den koning aangenomen ontslag van den minister van Oorlog heeft het geheele ministerie zijn ontslag aangeboden.

— Het bezoek van den opper-bevelhebber der Britsche vloot bij Koning Frederik VII had ten doel vele moeijelijkheden op te heffen, die zich voor proviandering en de voorziening in andere behoeften voor de vloot in de Deensche havens voordoen.

De Deensche Regering vreest, dat Rusland, zoo het een en ander gemakkelijk maakt een soort van inbreuk zal zien op de aangenomen onzijdigheid. Men deelt nog niet mede of die moeijelijkheden in het gehoor, door den Koning aan den vlootvoogd verleend, uit den weg geruimd zijn. Wat het ontslag van het ministerie betreft weet men dat het sedert lang met de kamers in strijd was en dat de laatste handeling van vertegenwoordiging vóór haar uiteengaan, deze was: een stellig votum van wantrouwen tegen het ministerie uit te brengen, waartoe met bijkans algemeene stemmen werd besloten. Men kan ligt begrijpen dat, uit dergelijken toestand in de tegenwoordige omstandigheden groot gevaar kan ontstaan: Het heldert zich dus op dat, de Koning door zijn kabinet te veranderen het voorzigtig geoordeeld heeft, daaraan een einde te maken. Men moet evenwel nadere berigten afwachten, om het gewigt van die handeling op goede gronden te kunnen overwegen.

SARDINIE.

Per telegraaf is het volgende berigt ontvangen:

TURIJN, Zondag 9 April. De prins van Monaco heeft zich den 6 dezer te Mentone vertoond. Twintig personen verklaarden zich ten zijnen gunste, de overige bevolking heeft hem in hechtenis genomen en aan Sardinische karabiniers uitgeleverd.

PARMA.

De Hertogin-regentes heeft de gedwongen leening geschorst.

TURKIJE,

De telegrafische berigten, gisteren en eergisteren ontvangen, zijn de volgende:

MARSEILLE, Vrijdag 7 April. Volgens berigten uit Konstantinopel, loopende tot 30 Maart, hebben de Russen op drie koopvaardijschepen nabij Sulina gevuurd. De *Anna*, met graan beladen, is in den grond geboord. Het Engelsche stoomschip *Crescent* heeft daarbij schade bekomen.

De vloot bevindt zich voor Kavarna, in de nabijheid van Varna.

Het eerste convooi Fransche hulptroepen is den 3[illegible] Gallipoli aangekomen.

Te Konstantinopel is eene deputatie van Schamijl [illegible] gekomen.

BERLIJN, Vrijdag 7 April. De *N. Preuss. Zeit[illegible]* meldt, dat Pruissen de jongste voorstellen van [illegible] Czaar aan de westelijke mogendheden heeft mede[illegible] deeld en dat Engeland geweigerd heeft, in die v[illegible] stellen te treden, op grond, dat daardoor de krijgsopera[illegible] slechts zouden vertraagd worden. Het antwoord van Fra[illegible] rijk was nog niet ontvangen.

BERLIJN, Zaturdag 8 April. De voorzitter van den [illegible] der ministers heeft heden aan de Tweede Kamer mede[illegible] deeld, dat onze gezant te Weenen eergisteren bevel h[illegible] ontvangen, een protocol te onderteekenen, onlangs d[illegible] de vertegenwoordigers van Engeland, Frankrijk, Oost[illegible] rijk en Pruissen vastgesteld, en behelzende, dat de [illegible] Mogendheden zich omtrent het Oostersche vraagstuk [illegible] paald houden aan de protocollen der Weener-conferent[illegible]

WEENEN, Zaturdag 8 April, Gisteren is de Pruisis[illegible] gezant aan ons hof van hier naar Berlijn vertrokken[illegible] wel onderrigte kringen wordt deze terugroeping in verb[illegible] gebragt met het gerucht der aftreding van den min[illegible] von Manteuffel. Bij den muur van Trajanus (in de Dobrud[illegible] is dezer dagen op den straatweg naar Silistria, tus[illegible] de Russen en Turken een gevecht voorgevallen, w[illegible] de uitslag echter nog niet bekend is.

HAMBURG, Vrijdag 7 April. Heden middag is a[illegible] een Engelsch koerier aangekomen, die zich met den mee[illegible] spoed langs deze stad met bijzondere spoortreinen [illegible] Lubeck moest begeven, waar hij door middel van [illegible] telegraaf de stoomboot had doen ophouden, die van [illegible] vemunde naar Kopenhage moet vertrekken. Die bode was [illegible] van vredelievenden aard. Hij is overbrenger van zeer [illegible] wigtige depêches van de Engelsche regering, waarbij [illegible] den admiraal Napier wordt bevolen, om de vijandelijk[illegible] in de Oostzee onmiddellijk aan te vangen immers zoo s[illegible] mogelijk als het jaargetijde in die zee zal veroorloven. [illegible] schrijft, dat dringend bevel vooral toe aan de geruchten [illegible] sedert de komst van den hertog George van Mecklenb[illegible] Strelitz te Berlijn in omloop waren gebragt, en waar[illegible] men een einde meende te moeten maken.

De moeijelijkheden, die ontstaan zijn over het v[illegible] zien der Britsche vloot, van noodige behoeften zijn [illegible] opgeheven. Denemarken heeft geschreven verbintenis[illegible] met Rusland aangegaan, en gewigtige pligten jegens [illegible] land te vervullen. Het kan de eersten niet verbreken [illegible] de laatsten niet vergeten, zonder de hand af te sl[illegible] die het in 1848 zoo krachtdadig heeft beschermd. De [illegible] duitsche hertogdommen Sleeswijk-Holstein zijn en blij[illegible] voor Denemarken eene bloedende wonde.

— De aandacht wordt het meest gevestigd op de depêc[illegible] volgens welke te Weenen door de gevolmagtigden [illegible] vier mogendheden een nieuw protocol is geteekend, [illegible] einde, zoowel na als vóór de laatste gebeurtenissen, [illegible] te toonen dat de vier mogendheden het Oostersche [illegible] uit hetzelfde oogpunt blijven beschouwen als uit de vroege[illegible] protocollen van de Weener Conferentie. Te Parijs he[illegible] men zich gehaast, om dat berigt op de grootst mogeli[illegible] wijs te overdrijven. Sommigen meenden, dat de Duits[illegible] mogendheden eindelijk zouden besloten hebben, om we[illegible] dadig in den strijd tusschen beiden te komen en nada[illegible] Pruissische en Oostenrijksche troepen binnen kort met [illegible] Fransche en Engelsche legers zouden medewerken, om [illegible] Russische legermagt tot over de Pruth, zoo niet ver[illegible] te doen terugtrekken. Dat is echter overdrijving.

Het nieuwe Weener-protocol heeft volstrekt dat doel [illegible] Dat staatsstuk is ongetwijfeld van gewigt. Het bewijst [illegible] de meest mogelijke overeenstemming tusschen de vier g[illegible] mogendheden, bij de beoordeeling van het Ooste[illegible] vraagstuk, niet opgehouden heeft te bestaan. Het doe[illegible] vrees verdwijnen, dat de twee groote Duitsche mogendh[illegible] gemeenschappelijke zaak met Rusland zouden maken, [illegible] zich tot vorige protocollen te refereren, tevens verkla[illegible] dat zij blijven gelooven, dat in den aan te vangen [illegible] de regtvaardigheid en de goede trouw zich aan den [illegible] van Turkije en van zijne beide bondgenooten bevi[illegible] De menschen, de goede gezindheid, de welwillen[illegible] dier beide Duitsche mogendheden zijn dus ten voor[illegible] van die zaak. Maar tusschen die goede gezindheid e[illegible] werkdadig aandeel in den strijd bestaat er een groo[illegible] schil en dat verschil wordt door het nieuw protoc[illegible] Weenen niet uit de weg geruimd. In de bedoeling[illegible] de wenschen dier beide Duitsche Hoven is eene v[illegible] Westerlijke mogendheden zeer welwillende onzijd[illegible] gelegen.

Oostenrijk heeft de stelling van eene gewapende onzijd[illegible] aangenomen. Zoo Oostenrijk strijd tegen Rusland zou v[illegible] dan zou het niet in Hongarije en niet aan de gren[illegible] Bosnie en Servie zijn, maar in Gallicie. De toeber[illegible] aan de grenzen van Servie geschieden door Oostenrij[illegible] met het oog op mogelijke gebeurtenissen, die het [illegible] kelijk zouden kunnen maken, de Turksche gewest[illegible] zijne grenzen gelegen, te bezetten. Mogt het daarto[illegible] gaan, dan zal het geschieden in zijn eigen bela[illegible] eigen behoud en om voorbereid te zijn op al he[illegible] dezen krijg zou kunnen voortvloeijen. Pruissen za[illegible] zoolang Oostenrijk dien weg inslaat, geene we[illegible] tusschenkomst verleenen en Duitschland zal [illegible] weg volgen, dien de beide groote mogendheden [illegible] hoofd geplaatst, zullen aannemen. Het nieuwe [illegible] protocol heeft, ontegenzeggelijk, eene zedelijke kra[illegible] bewijst, dat de laatste gebeurtenissen de overeens[illegible] tusschen de vier groote mogendheden niet hebben [illegible] maar integendeel versterkt. Het getuigt op nieu[illegible] welwillendheid en de goede gezindheid van D[illegible] jegens Turkije en zijne bondgenooten; maar he[illegible] tegen alle overdrijving te waken en zorg te [illegible] men de waarheid, in welken zin ook, niet te [illegible] Wat het tooneel van den oorlog betreft [illegible] dagblad van Weenen eene depêche mede, [illegible]

den 2den dezer tusschen de Russsen en Turken, nabij Rassowa, tusschen Hirsova en Silistria een groote slag zou geleverd zijn. De uitslag [illegible] was nog onbekend. Te Parijs was echter reeds het gerucht in omloop, dat de Russen naar den linkeroever van den Donau waren teruggeslagen. Daar, volgens de laatste berigten, talrijke Turksche troepen met versnelde marsch naar Rassowa werden [illegible], om den voortgang der Russen te beletten, [illegible] de mogelijkheden, maar voor [illegible] de verdere tijdingen moeten afwachten.

— Uit Konstantinopel schrijft men, dat den heer Metaxas Grieksch gezant te Konstantinopel, tot 29 Maart den tijd is gegeven om Turkije te verlaten. De overige Grieken zullen binnen drie weken moeten vertrekken. Zij hebben echter de bescherming der westelijke mogendheden ingeroepen.

— De Engelsche dagbladen deelen het besluit van den sultan mede, waarbij aan de moskeën hunne goederen in de doode hand tegen vergoeding worden ontnomen. Het is eene der grootste hervormingen, die tot dusverre heeft plaats gehad.

De Fransche vloot naar de Oostzee gaat vergezeld van eene afdeeling troepen om te worden ontscheept. Drie batterijen artillerie van de marine maken deel van dat landingscorps uit.

— Een bijzondere brief uit Petersburg van 26 Maart meldt, dat bij keiz. dagorde de prins Souvoroff benoemd is tot gouverneur-generaal van de provincien aan de Oost-Zee. Generaal Rokassovsky bekleedde die betrekking tijdelijk, maar is nu benoemd tot opperbevelhebber van de artillerie voor het verdedigingscorps.

— De *Times* berigt, dat de leening door Namik-Pacha met het huis von Rotschild aangegaan, te Londen niet gesloten is. Men ziet, dat Turkije niet gelukkig is in zijne pogingen om leeningen te beproeven. Namik-Pacha heeft Londen reeds verlaten, en zal over Parijs en Marseille naar Konstantinopel terugkeeren. Hij geeft elke nieuwe onderhandeling op, daar hij aan den goeden uitslag daarvan wanhoopt.

— Uit de hierboven medegedeelde telegrafische berigten blijkt, dat de Russen het eerste kanonschot tegen Engeland en Frankrijk hebben gelost. Drie koopvaardijschepen zijn aan den Sulinamond door de Russen beschoten. Een dier vaartuigen de *Anna*, met graan beladen, is in den grond geboord en een andere, de *Cressent*, eene Engelsche stoomboot heeft zware schade geleden. Dat zijn krijgsbedrijven, waarop de vereenigde vloot, die te Kavarna lag niet stil kon blijven. Men zegt dan ook dat zij voornemens is Odessa te bombarderen, waar vele koopvaardijschepen worden opgehouden, omdat zij het graan, dat zij aan boord hadden niet hebben willen ontladen, toen het bevelschrift verscheen, waarbij de uitvoer werd verboden. Het Russische smaldeel in de Oost-Zee trekt zich terug, zoodra Fransche of Engelsche oorlogsvaartuigen in het gezigt zijn. Het beschieten van Fransche en Engelsche vaartuigen door de Circassiers is, naar het blijkt, bij vergissing geschied. Er heeft dienaangaande eene uitlegging plaats gehad, ten gevolge waarvan men vernomen heeft dat de Russen sedert twee dagen de sterkte Pshad verlaten en in brand gestoken hadden: dat Schamijl zich in het Z. van Circassie ophield, alwaar hij de geheele bevolking tegen Rusland in opstand bragt. Dat de Circassiers de vlaggen van Engeland en Frankrijk nu hadden opgenomen, om ze langs de geheele kust kenbaar te maken, en dat zij de verzekering hadden gegeven, dat bij het eerste kanonschot, dat door de oorlogsschepen zal worden gelost, geen kustbewoner zou aarzelen tegen de Russen op te staan. Uit de brieven van Konstantinopel blijkt ook dat er eene bezending door Schamyl gezonden, in die stad was aangekomen.

— Uit Athene schrijft men, dat de Regering van koning Otto geheel onmagtig is om de geestdrift van het Grieksche volk tot het verleenen van hulp aan de opstandelingen van Epirus, Thessalie en Macedonie te beteugelen. Zoo zij het beproefde, dan zou er in het koningrijk Griekenland eene omwenteling uitbarsten. Koning Otto bevindt zich dus in den moeijelijksten tweestrijd; aan de eene zijde vrees voor eene omwenteling in zijne Staten en aan den anderen kant bedreigingen van Frankrijk en Engeland. De nota's, namens de beide westelijke mogendheden ingezonden, zijn duidelijk maar krachtig, en die van het Engelsche kabinet, is zelfs zeer hevig.

— De Schah van Perzie heeft besloten om in den strijd tusschen Rusland en Turkije de stelst mogelijke onzijdigheid in acht te nemen, waarvan aan de beide mogendheden is kennis gegeven.

— In de zitting van het Britsche Hoogerhuis heeft graaf Aberdeen medegedeeld, dat de aartsbisschop van Canterbury, de openbare gebeden voor den goeden uitslag van de Engelsche wapenen in den krijg in het Oosten, bepaald heeft op Woensdag, 26 dezer. In het Lagerhuis heeft lord John Russell verklaard, dat Oostenrijk op dit oogenblik eene aanzienlijke krijgsmagt op de Servische grenzen bijeentrekt, dat het hem niet mogelijk was stellige inlichting over de ontwerpen dier mogendheid te geven. Lord John heeft tevens aan dat Huis kenbaar gemaakt, dat het duidelijk blijkt, dat de geheele opstand door het Grieksche hof was aangespoord, om de magt van den Sultan te verzwakken. Er zijn bewijzen voorhanden, dat de koning en koningin van dat land bij herhaling openlijk en uitdrukkelijk hun bijval aan den opstand hebben geschonken. Ook heeft lord John Russell verklaard, dat er geen sprake was van een verdrag tusschen Engeland en Turkije, met betrekking tot het inwendig bestuur. Geene overeenkomst van dien aard was er voorgeslagen of onderteekend. Of een zoodanig verdrag doelmatig zoude zijn, hierover kon hij zich thans niet uitlaten. Lord Stratford evenwel had de Turksche Regering dringend aangemaand, om den toestand der christelijke onderdanen van den Sultan te verbeteren, en alle met den geest des tijds strijdende wetten af te schaffen. Tot nu toe hadden deze bemoeijingen van lord Stratford goede vruchten gedragen en zullen zijne pogingen, om het getuigenis der Christenen voor de regtbanken geldig te doen zijn waarschijnlijk met een goeden uitslag bekroond worden.

— Men verneemt, dat lord Clarendon heeft verzekerd, dat de voorregten, die voor de christenen in Turkije verkregen zouden worden, zich ook zullen uitstrekken tot de Israëlitische onderdanen der Porte.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Eerste Kamer.

ZITTING VAN MAANDAG 10 APRIL.

In deze zitting zijn de beraadslagingen gehouden over: 1°. het wetsontwerp tot verhooging van het VIIIe hoofdstuk der staatsbegrooting voor 1854. (Droge dok te Willemsoord.)

De heer VAN SWINDEREN laat de vraag in het midden, of zoodanige zaak als bij dit ontwerp wordt behandeld, bij een afzonderlijk ontwerp, dan wel bij de begrooting, had moeten worden overwogen. De cijfers van het ontwerp vergeleken met die van de memorie van toelichting, geven Spr. aanleiding tot het doen van eenige vragen, weswege hij inlichting van den minister verzoekt. De MINISTER VAN MARINE heeft daarop geantwoord en daarbij o. a. te kennen gegeven, dat hij de voordeeligste berigten nopens den tegenwoordigen toestand van het dok ontving. Hij durft de geruststellende verzekering geven, dat nog eene reeks van jaren van het Dok gebruik zal kunnen worden gemaakt. — Het ontwerp is daarna met algemeene stemmen *aangenomen*.

2°. zijn de beraadslagingen geopend over het wets-ontwerp tot verhooging van Hoofdstuk V der staatsbegrooting voor 1853 (Herstel van waterkeeringen in Zeeland). De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft bij die gelegenheid eenige vragen beantwoord, die in het verslag van de Commissie van rapporteurs waren gedaan. — Het ontwerp is, in hoofdelijke omvrage gebragt, met 31 stemmen tegen een, (die van den heer Villers de Pité) *aangenomen*.

3°. Is aan de orde de beraadslaging over het ontwerp van wet tot verhooging van hoofdstuk X (oorlog) de begrooting van Staatsuitgaven over 1854. Dat ontwerp is aangenomen met *algemeene* stemmen, nadat de heeren van Dam van Isselt, Ryckevorsel en de Minister van Oorlog, daarover het woord hebben gevoerd. (Het late uur, waarop de Vergadering scheidde dwingt ons, om de mededeeling der discussie uit te stellen tot morgen. Uit de redevoering van den heer van Dam is ons evenwel, en wij haasten ons dit te constateren, gebleken, dat het *Tielsche Weekblad* en die heer één persoon zijn).

4°. Zijn aan de orde de verschillende ontwerpen tot vereeniging van onderscheidene gemeenten. — Zij worden, zonder discussie *aangenomen*; 6 met algemeene stemmen, en 2 met eene stem tegen.

De Comm. v. rapp. hebben verslagen ter tafel gebragt over eenige ontwerpen, waaronder dat tot regeling van het pensioen der militaire leden van het Hoog militair Geregtshof. Discussie morgen (Dingsdag) ten een ure.

Na het aanhooren van eenige rapporten op petitien is de vergadering gescheiden.

Blijkens het verslag der commissie van rapporteurs voor het wetsontwerp tot regeling van het pensioen der militaire leden van het Hoog militair geregtshof, konden eenige leden zich niet vereenigen met het stelsel, dat door de regering ten grondslag van deze voordragt is gelegd. Volgens dat stelsel blijven de militaire leden van het hoog militair geregtshof tot het leger behooren, en zijn zij als zoodanig ondergeschikt aan de bevelen van den Minister van Oorlog. Het geval zou zich kunnen voordoen, dat het hoofd van dit departement zoodanig lid door de opdragt eener tijdelijke commissie zou kunnen verwijderen, wanneer men er belang in stelde, dat hetzelve bij de regtspraak van het collegie in eene bijzondere zaak niet tegenwoordig ware. Bovendien houden deze leden hunne aanspraak op bevordering in de militaire dienst, en in verband daarmede op eventuele verhooging van pensioen. Dit een en ander schijnt inbreuk te maken op de onafhankelijkheid, welke aan leden van het hoogste regterlijk collegie in militaire zaken betaamt. Zij hadden tegen het bedoelde stelsel uit dien hoofde bezwaar.

Blijkens het verslag der commissie van rapporteurs voor het wetsontwerp tot regeling van het [illegible] van [illegible] 1853 en 1854, hebben sommige leden verlangd, dat aan de Regering de wenschelijkheid zou worden aanbevolen, om met den verkoop van tienden voort te gaan, althans om dien verkoop [illegible] te beproeven. Bij de Memorie van Beantwoording op het verslag der Tweede Kamer heeft de Regering [illegible] gegeven, dat zij den afkoop van het [illegible] voor elk grondstuk afzonderlijk toelaat. [illegible] den gaarne vernomen in hoever zoodanige afkoop van tienden voor afzonderlijke grondstukken reeds [illegible] had, daar zij meenden te weten, dat tot dusver alleen afkoopen *en bloc* waren vergund geworden. Eenige leden hebben ook aangedrongen op eene nadere regeling bij de wet van het regt op de aanwassen, inzonderheid ook ter bevordering der ontginning van die aanwassen. Zij meenden, dat er te dezen aanzien meer zekerheid zoowel voor particulieren als voor den Staat behoort te zijn.

's Gravenhage, 10 April.

Z. M. heeft den 1sten luit. G. Rijnders, van het 1ste reg. infanterie, op pensioen gesteld en het bedrag bepaald op *f* 710.

Z. M. heeft 1°. benoemd: bij den gen. staf, tot kapitein van de 3de kl., den 1sten luit. J. Schuurman, van dien staf; bij de geneeskundige dienst der landmagt, tot apotheker van de 3de kl., den heer A. van Wijk; 2°. overgeplaatst bij den gen. staf, den 1sten luit. W. Roloff, van het 2de reg. infanterie.

Z. M. heeft aan den commies bij het Dep. van Koloniën, L. Boas, op het daartoe door hem gedaan verzoek, verleend een eervol ontslag uit die betrekking, onder toekenning van regt op pensioen, terwijl tevens is benoemd tot commies, de adjunct-commies M. Tamson en tot adjunct-commies, G. Dijkmans, West-Indisch ambtenaar met onbepaald verlof hier te lande.

Z. M. heeft den kapitein J. P. Kirsch, der infanterie in Oost-Indie, thans met verlof, verleend een eervol ontslag uit Zr. Ms. dienst, onder toekenning van pensioen en vergunning tot het blijven dragen van de activiteits-uniform.

Z. M. heeft verplaatst de volgende controleurs der directe belastingen, in en uitgaande regten en accijnsen, als, de heeren: Jhr. L. Stern, van Beek naar Nijmegen; P. C. Kooij, van Grave naar Beek en Ubbergen; P. H. Maertens, van Vlissingen naar Grave; J. W. Spies, van Oostburg naar Vlissingen; W. Craeijvanger, van Oude Pekel-A naar Groningen (1ste afd.); J. van Assum, van Zierikzee naar Schiedam; B. van Eck, van Middelharnis naar Zierikzee; H. Bijleveld, van Groenlo naar Zevenbergen; J. W. E. de Groot, van Bergum naar Schagen; W. F. Vertholen, van Workum naar Oud-Beijerland; en H. J. Calkoen, van Oud-Beijerland naar Workum. Benoemd, tot controleurs van de 3de klasse der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen, als: te Middelharnis, den heer F. Hoijer; te Oostburg, den heer P. H. B. Motké; te Groenlo, den heer A. J. R. A. de Ceva; te Oude Pekel-A, den heer Jhr. T. J. Kraijenhoff; en te Bergum, den heer T. D. Abbing. Bevorderd, tot controleurs der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen, van de eerste klasse, de heeren: J. Akkeringa, W. Alewijn. Van de tweede klasse, de heeren: P. W. G. Muller, C. Scheltus, Jhr. J. F. L. Coenen van 's Gravesloot en W. J. Verkuijl.

---

* Z. M. de Koning wordt eerst waarschijnlijk Woensdag aanst. van het Loo alhier terugverwacht.

---

* HH. KK. HH. prins en prinses Hendrik der Nederlanden hebben, gisteren morgen de godsdienst-oefening bijgewoond in de Evang. Luth. kerk, onder 't gehoor van Ds. Kramer.

H. K. H. prinses Frederik neemt steeds in beterschap toe. H. D. heeft hare vertrekken verlaten en reeds eene wandeling in den tuin gedaan.

---

* Z. Exc. de heer Enslie, minister van Marine, is van Vlissingen in de residentie teruggekeerd.

---

* In eene buitengewone vergadering van het dep. Deventer, der maatschappij *tot nut van het algemeen*, werden Vrijdag jl. o a., van wege Z. M. den Koning zes zilveren medailles uitgereikt, aan verdienstelijke leerlingen der teekenschool, wegens gemaakte vorderingen in boetseren, bouwkundig- en handteekenen.

---

* Door bijzondere omstandigheden zal de schilderij van Gallait, voorstellende: «de laatste eer bewezen aan de lijken van de Graven van Egmond en Hoorne», niet langer dan tot aanst. Dingsdag, den 11 dezer, in het Akademie-gebouw alhier, ter bezigtiging gesteld zijn.

Ds. F. W. van Bell te Hoorn, heeft voor het beroep naar Groningen bedankt.

---

* Heden middag ten 12½ ure kwam alhier van Rotterdam aan de schroefstoomboot «*de Nieuwe Onderneming*» van de heeren van den Berg en Comp. van [illegible] aan boord hebbende commissien zoo van [illegible] Ged. Staten van Zuidholland, als van [illegible] van Rotterdam, Delft en 's Gravenhage [illegible] bijzondere personen. Ook de heer [illegible] van den Waterstaat [illegible] eerste reis [illegible] het schijnt, gepaard ging, zoo [illegible] en uitwendige aan de [illegible] lengte van 80 voeten, den boot [illegible] diepgang. De boot [illegible] kajuit, als in het voor[illegible] omstreeks zestig personen [illegible] ten gevolge van het fraaije weder, waren [illegible] op de been, om dit nieuwe middel van vervoer te bezigtigen. Des namiddags heeft de boot de terugreis van 's Hage naar Rotterdam ondernomen. Zoo de proeftogt mogt voldoen aan het onderzoek, dat deswege plaats vindt, dan zal de dienst den 1e Mei a. s. aanvangen.

* Van goederhand vernemen wij, dat de boekhandelaars te dezer stede zijn overeengekomen, om, ter meer plegtige viering van den Goeden Vrijdag, hunne winkels dien dag te sluiten: voorzeker een voorbeeld, dat navolging verdient.

Gisteren nacht overleed te Amsterdam, de heer Mr Cornelis Anne den Tex, oud hoogleeraar aan het Atheneaum Illustre in het natuur- volkeren en staatsregt aldaar, oud-lid der Tweede Kamer, enz. In 1845 vierde deze waardige hoogleeraar het vijf en twintigjarige jubilé van zijne ambtsbetrekking. Deze kundige en algemeen geachte overledene behoeft onzen lof niet; de man, die zoo vele jaren het sieraad van de Amsterdamsche school was, en die steeds betoond heeft een voorstander van al wat goed en schoon is te zijn, zal gewis aan een ieder bekend zijn en bij velen nog lang in levendige herinnering worden gehouden.

* Het bestuur der 's Gravenhaagsche Bijbelvereeniging heeft dezer dagen het verslag rondgezonden over haren toestand gedurende het 38e jaar van haar bestaan. Er werden in 1853 uitgereikt: 165 Ned. gez. bijbels, 106 Oude Testamenten en 230 Nieuwe Testamenten, 3 Fransche geref. bijbels, 1 Hoogd. geref. N. Testament, 21 Ned. Luth. bijbels, 1 Ned. R. K. Nieuw Testament, 247 Ned. geref. psalm- en gezang boeken, 23 Ned. Luth. gezangboeken. De gewone lees- en schrijfschool telt 67 leerlingen, te weten: 47 jongens en 20 meisjes. De kinder bewaarschool telt 500 kleinen. De tusschenschool wordt door 30 leerlingen bezocht. Het getal leerlingen der 4 bijbelsche leerscholen bedraagt 812; als 362 jongens en 450 meisjes. In verband met deze laatstgemelde scholen staat het godsdienstig bezoek, welke werkzaamheid door eene subcommissie uit het bestuur wordt geregeld.

Men meldt uit Breda, dat het examen der onderofficieren tot officieren is afgeloopen, en dat drie vijfde of ruim dertig kandidaten spoedig tot officiers zullen worden bevorderd.

Woensdag middag zal van de werf *Yhoek*, van de heeren Abbema en v. Gleef in de Groote Wittenburgerstraat, te Amsterdam, van stapel loopen het brikschip «*Diana*», groot 152 lasten.

Het *Handelsblad* deelt het volgende mede omtrent den baron Fagel, onzen voormaligen gezant te Parijs.

Toen het officieel bekend was, dat de generaal Fagel zijn ontslag had verzocht, wilde het corps diplomatique door een gastmaal hem zijne hoogachtende sympathie betuigen. In eenige uren was de inteekenlijst overdekt met de onderteekening van de hoofden der gezantschappen, en vergezeld van eene memorie van toelichting. Die leden begaven zich bij den eerwaardigen grijsaard, om hem de uitnoodiging te doen; deze gaf het volgend antwoord: «waarde ambtgenooten, ik ben diep getroffen door het denkbeeld, dat u tot dezen stap geleid heeft. Het kroont met eene bijzondere eer mijne lange diplomatieke loopbaan, die zoo nabij het einde van mijn leven sluit (hij is 84 jaren oud). Vergun mij echter u te zeggen, dat het gastmaal, dat gij mij komt aanbieden, niets zou voegen bij de waarde, welke de achting mijner ambtgenooten voor mij heeft. Ik verzoek ulieden dus de coteletten en den champagne achterwege te laten en mij dezen lijst ten geschenke te geven, die de onderteekening draagt van alle diplomaten, waarmede ik het geluk heb gehad in betrekking te staan. Deze zal voor mij een nieuwen brief van adeldom zijn. Ik zou er niets weten bij te voegen, dat vereerender was.»

Daar de gedelegeerden hem niet konden bewegen, van zijn voornemen af te zien, gaven zij toe aan zijn verlangen. Eenige dagen later nam de generaal officieel afscheid en woont nu rustig te Parijs.

De personen, die verzocht hebben als leerling-telegrafisten in aanmerking te komen, zijn aangeschreven, om zich tot het ondergaan van het vergelijkend onderzoek, aan het Ministerie van Binnenlandsche zaken alhier te doen vinden op Maandag den 1sten Mei aanstaande, des voormiddags ten tien ure.

Blijkens een van Z. M. consul-generaal te Koningsberg ontvangen schrijven van 21 Maart jl., was aldaar dit jaar in den handel nog weinig verkeer geweest, hetgeen aan de politieke omstandigheden was toe te schrijven; bovendien was het vaarwater nog niet geheel vrij van ijs. De toevoeren van granen uit het binnenland zijn gedurende den afgeloopen winter niet zeer belangrijk geweest; de prijzen van alle granen waren wederom gedaald. Aan de markt werd slechts weinig omgezet, men bepaalde zich alleen bij enkele verkoopen in inkoopen, op speculatie en voor consumtie, die nu en dan eenigzins in prijs varieren: Einde Maart werden de navolgende prijzen besteed: voor tarwe 70 à 100 silb. gr.: rogge 60 à 73 s. gr.: gerst 48 à 52 s. gr.: haver 25 à 34 s. gr.; witte erwten 73 à 85 s. gr.; boonen 72 à 75 s. gr.; wikken 60 à 70 s. gr., en voor slaglijnzaad van 108 pond, 65 s. gr. per schepel.

Volgens eene van Z. M. consul voor New-Castle en Shields ontvangen opgave, zijn gedurende het jaar 1853 in die havens twee honderd achttien schepen onder Nederl. vlag regtstreeks uit Nederland aangekomen, waarvan 145 in ballast en de overige met kaas, granen, hoepels, schors, asch, magnesia enz.; uit vreemde havens kwamen 180 Nederl. schepen aan, waarvan 159 in ballast en de overige met beenderen, guano, graan, hennep, teer, lijnzaad, hout, enz.

Uit New-Castle en Shields vertrokken regtstreeks naar Nederl. havens 185 Nederl. schepen, alle beladen, en wel, met steenkolen, stukgoederen, coke, alsmede eene kleine hoeveelheid steenen, kettingen en ankers. Voorts klaarden nog naar vreemde havens uit 243 Nederl. schepen, waarvan 1 in ballast en de overige met steenkolen, coke, stukgoederen, ijzeren buizen, ijzer enz.

Schiedam, 8 April. Van alle zijden komen berigten in omtrent de vestiging van konijnenfokkerijen. Hier ter stede zal er eene op uitgebreide schaal worden ondernomen door de heeren A. Knappert en H. W. Roelants. Men is reeds geruimen tijd werkzaam, op een stuk grond, aan de Lange Nieuwstraat, om de inrigting daar te stellen. Nog vele anderen, evenwel op kleinere schaal, heeft men alhier voorgenomen. (*S. C.*)

Hoorn, 9 April. Alweder heeft men in dit district twee zelfmoorden te betreuren. In de gemeente Beemster heeft zich een gehuwd man om huisselijke ongelegenheden, zoo als men algemeen zegt, door ophanging van het leven beroofd, en tevens een boerenknecht, die zich naar zijne meening, bedrogen zag, in zijne verhuring als dienstknecht bij zijnen boer; dit schijnt de waarschijnlijkste oorzaak voor deze wanhopige daad van den laatsten te zijn.

Utrecht, 9 April. Eergisteren promoveerde alhier tot doctor in de geneeskunde, de heer W. C. van Lockhorst, na de verdediging van zijne *dissertatio Chirurgico, Medica Continens quaedam de resectionibus ossium.*

Utrecht, 9 April. Wij vernemen met genoegen, dat Z. M. de Koning zwarigheden maakt, het verzoek om ontslag uit zijne betrekking aan den Hoogleeraar Mulder in te willigen. Z. M. schijnt, in overleg met HD. Regering en met Heeren Curatoren der Utrechtsche Hoogeschool, naar middelen uit te zien, om den waardigen Leeraar aan onze Hoogeschool verbonden te houden op eene wijze, waardoor de bezwaren worden uit den weg geruimd, die uit de menigvuldige en moeijelijke werkzaamheden, aan die betrekking verknocht, voortvloeiden. (*U. C.*)

Amersfoort, 9 April. In eene vergadering van de alhier gevestigde afdeeling van de *Maatschappij tot bevordering van nijverheid*, op den 5den dezer, is besloten, alhier eene tentoonstelling voor landbouw en nijverheid te doen houden, in den loop van het jaar 1856.

Hardenbergh, 9 April. Men verneemt, dat er den 26 van deze maand vonnis zal worden gewezen in de bekende procedure over de mark- of veldgronden alhier.

— Wederom leverde de dag van gisteren een bewijs, dat men nimmer voorzigtig genoeg kan omgaan met kinderen en dat de moeder niet altijd zoo gereedelijk moet toegeven aan hunnen wil of hunne grillen. Een jongentje van nog geen jaar namelijk dwong om een stukje vleesch; eindelijk werd het hem door de moeder gegeven, maar helaas! tot haar ongeluk: het kindje kwam hierdoor aan zijn einde, daar het vleesch hem in den keel of in het bovenste gedeelte van de borst bleef zitten. Men wilde geneeskundige hulp inroepen, maar dit was niet noodig; want niet lang duurde het of hun eenigste lieveling was reeds een lijk.

Meppel, 9 April. Gister avond werd hier weder eene raadsvergadering gehouden, betrekkelijk 's raads besluiten van 1 Febr. en 22 Maart ll., bij welk laatste besluit de raad aan Gedeputeerde Staten van Drenthe had verzocht om de provisionele schorsing van eerstgemeld besluit tot 15 April a. s. bij Z. M. te willen verzoeken, om deze schorsing te verlengen tot 1 Junij a. s. H. H. Ged. Staten konden die verlenging, immers zoo zij zeiden, niet voordragen op grond van art. 157 der gemeente-wet.

Met meerderheid van stemmen is echter door den raad besloten, om bij zijne genomene besluiten in dezen te blijven volharden en de beslissing van Z. M. den koning gerust af te wachten.

Zoo als onze lezers zich herinneren (zie ons nommer van 26 Maart), loopt deze zaak over de bekende quaestie van de stad met de Drenthsche kanaal-maatschappij.

— Gister avond werd hier eene vergadering gehouden over het geprojecteerde kanaal van Meppel langs Vollenhoven naar zee. Zij werd gepresideerd door den heer van der Vlies, lid van de Provinciale Staten van Drenthe. Daarin is besloten, om der Gemeente Meppel aan te vragen de som van *f* 400 tot goedmaking der kosten, welke zullen vereischt worden tot onteigening of aankoop van gronden, die tot dat kanaal zullen moeten worden gebruikt, ten einde later daardoor geene vertraging in de werkzaamheden te ondervinden.

Het voorstel daartoe is dadelijk aangenomen, een adres ontworpen en door de aanwezigen, met uitzondering van een drietal leden van den raad, geteekend en aan den Gemeenteraad van Meppel ingezonden.

Advertentiën.

OPVOEDING EN ONDERWIJS.

Op het INSTITUUT voor R. C. JONGE HEEREN, te *Zevenbergen*, kunnen *na Paschen* nog VIER LEERLINGEN geplaatst worden.

Prospectussen te bekomen bij den Wel Eerwaarden Heer A. J. VAN MEERWIJK, Pastoor der Gemeente, en bij den Directeur

C. MOL.

(353)

Wij vernemen, dat professor Holloway te Londen w[...] achtig, op het Strand n. 244, een agentschap heeft [...] vestigd op Java, en wel te Batavia, voor het verko[op] van zijne beroemde zalf en pillen, welke sedert een aa[ntal] jaren reeds een grooten naam hebben over de geheele a[...] Vele bijzonderheden van plaats gehad hebbende genezi[ngen] door middel dezer zalf en pillen hebben sedert lang [...] land bereikt, en er bestaat geen twijfel, dat zij al[...] van het hoogste nut kunnen zijn. Wij raden dus een [...] aan, dezelven eens te beproeven, en twijfelen geen ooge[nblik] of men zal voortgaan daarvan gebruik te maken, te[...] wanneer de noodzakelijkheid zich opdoet.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als v[...]
Doosjes Pillen à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 6.75, [...] *f* 20.50. Potjes Zalf à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, [...] *f* 13.85, *f* 20.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen b[ij] C. VAN DORT, te 's Hage; bij B. ADAMA, te Amste[rdam;] bij de Wed. A. P. MILIUS, te Utrecht en bij J. STR[...] MAN, Hoofd-depôthouder te 's Bosch, alsmede te Lon[den] Strand 244, HOLLOWAY'S Etablissement. (35[...]

Eerste Huwelijks-afkondigin[g]

Zondag, 9 April 1854.

Johannes Gijsbert Vogel, 25 j. met Maria Catharin[a] Wielik, 27 j.; Theodorus Georg Schooneveld, 41 j. met [...] legonda Maria Staring, 36 j.; Herman Laurens Verspijck [...] j. met Maria Louisa Weenink, 31 j.; Cornelis Arkesteijn [...] j., wedr. van Catharina Rutten met Maria Alida van der [...] 30 j., wed. van Casper Aarts.; Hendrik Daniel Franse, [...] met Aagje Vleut, 22 j.; Johannes van de Vijver, 28 j [...] Jacoba den Nuijl, 30 j.; Cornelis Rijk, 25 j. met Margaretha C[athe]rina Frauenfelder, 23 j.; Johannes Korf de Gidts, 23 j met [...] van der Heijden, 21 j.; Pieter Verhagen, 28 j. met Cat[...] Phillippina Gout, 29 j.; Siemon Holderman, 51 j., met [...] mina Johanna Marsman, 45 j.; Henderikus Mattheus van [...] rongen, 37 j., wedr. van Willemina Martina Baggerma[n] Johanna Strikker, 34 j., wed. van Joannes Martinus O[...] Johannes Lange, 37 j., wedr. van Joanna Catharina We[...] met Maria Catharina Zee, 30 j.; Mr. Rembt Tobias [...] Pieter Liebrecht Alexander van Boneval Faure, 28 j. met [...] hanna Justina van Hall, bijna 27 j.; Johan God[...] 33 j. met Maria Raar, 24 j.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 10 April 1854.

Nederland.	Pct.		**Rusland.**	Pct.	
Ned. W. Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$55\frac{1}{2}$ $6\frac{1}{8}$ $5\frac{1}{2}$			
Dito Certificat. .	3	67	*Hope* 1798/1816	5	$95\frac{1}{2}$
Dito Dito . .	4	$83\frac{1}{4}$ $\frac{5}{16}$ $\frac{1}{2}$	Dito 1828/1829	5	$95\frac{1}{4}$
O. I. Leening. .	4	$83\frac{1}{4}$	Cert. 1831/1838	5	$82\frac{7}{8}$
Amort. Syndic.	$3\frac{1}{2}$	$83\frac{3}{4}$	Dito Dito	$4\frac{1}{2}$	
Hand.-Maats. .	$4\frac{1}{2}$	111	Dito *Hope* . . .	4	$71\frac{1}{8}$
Belgie.			Dito *Stieglitz* .	4	$71\frac{1}{8}$
Certificaten. . .	$2\frac{1}{2}$		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rothschild* .	$2\frac{1}{2}$	45	Inschr. Assig. .	6	
Frankrijk.			Certific. dito. .	6	$56\frac{1}{2}$
Obligatiën . . .	3		**Polen.**		
Spanje.					
Nieuwe	1	$17\frac{3}{8}$ $\frac{9}{16}$ $\frac{5}{8}$	Obligatiën . . .	4	62
Dito Buitenl. .	3		**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. 6/m.	3	$32\frac{13}{16}$ $3\frac{1}{4}$			
Bew. Sp. Com.		$3\frac{11}{16}$ $(2\frac{13}{16}$	Metalliek . . .	5	[...]
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	76[...]
Portugal.			Dito letter B. .	5	76[...]
Londen nieuwe.	5	$32\frac{5}{8}$ $3\frac{1}{4}$ $2\frac{5}{8}$	Dito 1847 . . .	$2\frac{1}{2}$	30[...]
Dito uitgest . .	4		Dito 1851/1852	$2\frac{1}{2}$	30[...]

Braz. bij Roths. p. s. 500. 5 pct. 90; Philad. . B[...] $3\frac{3}{8}$; Mexic., te Londen. 3 pct. $22\frac{7}{8}$, 23; dito On[...] 23; Gren, te Lond. p. s. 100. $2\frac{1}{2}$ pct. $17\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$; d[ito] $17\frac{1}{4}$; dito Uitg. $6\frac{7}{16}$, $\frac{5}{8}$; Ecuador $2\frac{7}{8}$, $\frac{15}{16}$; Peru [...] $57\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$.

De markt was heden in handel zoo wel als variatie[n] buitengewoon levendig, de prijzen openden namelijk [...] koopers aanzienlijk hooger, en blijven na veelvuldige [...] weder merkbaar lager dan bij de opening. Bij hun v[...] punt echter vergeleken, sloiten ze meest allen zeer [...]

FRANKFORT, Vrijdag 7 April. 5 pct. Metall[...] Spanje binn. 3 pct. $32\frac{1}{2}$; dito 1 pct. $16\frac{7}{8}$.

LONDEN, Vrijdag 7 April. Consols op tijd [...] Mexico N. 3 pct. $24\frac{1}{4}$, $24\frac{3}{8}$; Peru N. $4\frac{1}{2}$ pct. [...] Uitg. 6, $6\frac{1}{2}$; Sardinie 5 pct. 75; Spanje 1 pct. [...] dito 3 pct. buit. 35; dito Certificaten $3\frac{5}{8}$; Russ[...] 80, 81; dito 5 pct. 91, 92; Holl. 4 pct. ex [...] $2\frac{1}{2}$ pct. 56.

De beurs was zeer vast. Wissel op Amsterdam [...]

PARIJS, Vrijdag 7 April. Fr $4\frac{1}{2}$ pct. op [...] 3 pct. op t. 63.45; Sp. Binn. 3 pct. $32\frac{3}{8}$; dito 1 [...] Belg. $4\frac{1}{2}$ pct. 82; N. Metall. 5 pct. 72.

WEENEN, Vrijdag 7 April. N. Metall. [...] Londen 13.28; Zilver 38.

MADRID, Dingsdag 4 April. Sp. 3 pct. [...] nieuwe 1 pct. $16\frac{1}{8}$.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Grave[nhage].